

Ponovila bi samo postopek **po korakih** na enem od primerov, če je komu še vedno težko. Kdor deli brez napak, ni potrebno, da gre čez vse. Reši samo nove naloge.

Izrazi, ki jih moramo poznati:

DELJENEC : DELITELJ = KOLIČNIK

PREIZKUS:

$$18 : 9 = 2$$

$$2 \times 9 = 18$$

$$378 : 9 =$$

1. Pogledaš, koliko mest deljenca potrebuješ, da začneš deliti. V tem primeru eno ni dovolj, ker 3 ni dovolj velika številka za deljenje z 9. Vzameš dve mesti - 37, označiš z lokom, ograjico ...

$$37'8 : 9 =$$

2. Ugotoviš kolikokrat moraš pomnožiti 9, da se najbolj približaš številu 37. Ali oceniti delni količnik ($36 : 9 = 4$, torej je $37 : 9 = 4$ in 1 ostane).
3. Zapišeš količnik 4 in pod 7 ostanek 1.

$$\begin{array}{r} 37'8 : 9 = 4 \\ 1 \end{array}$$

4. Pripíšeš naslednjo številko, to je 8, dobiš št. 18, ki ga ponovno deliš z 9.

$$\begin{array}{r} 37'8 : 9 = 4 \\ 18 \end{array}$$

5. $18 : 9$ je natanko 2

$$\begin{array}{r} 37'8 : 9 = 42 \\ 18 \\ 0 \end{array}$$

6. Količnik je torej 42, ostanka ni. Če bi ostanek bil, bi moral biti manjši kot delitelj, v tem primeru manjši od 9.
7. Še preizkus, ki nam pove, če smo prav delili.

$$\begin{array}{r} 42 \times 9 \\ \hline 378 \end{array}$$

8. Če bi imeli ostanek, bi zmnožku morali prišteti še ostanek.

Ponovim še na primeru deljenja z večkratniki števila 10.

$$420 : 90 =$$

1. V mislih prečrtam ničle deljenca in delitelja, samo zato, da lažje ocenim količnik.
2. Ostane mi račun:

$$42 : 9 =$$

3. Tako lažje ocenim količnik; kolikokrat 9 je najbližje številu 42, kolikokrat gre 9 v 42? $9 \times 4 = 36$, $9 \times 5 = 45$, ker je 9×5 že več kot 42, je edina možnost, da je količnik 4.

$$42 : 9 = 4$$

$$420 : 90 = 4$$

60 ost.

Množim nazaj, vendar moram množiti s celotnim deljencem. Torej z 90. Ali pa množim z 9, da mi je lažje, ampak moram pripisati še 0.

$4 \times 90 = 360$, do 420 manjka še 60. To je moj ostanek.

To, da prečrtam ničle mi je v pomoč pri ocenitvi količnika. Ko pa množim nazaj, moram upoštevati, da v resnici delim z deljencem 90, ne pa 9. Ne smem pozabit zapisat tiste 0, sicer bo račun napačen.

4. Naredim preizkus, ne pozabim prišteti ostanka.

$$\begin{array}{r} 4 \times 90 \\ \hline 360 \end{array} \quad \begin{array}{r} 360 \\ + 60 \text{ (ostanek)} \\ \hline 420 \end{array}$$

Še primer iz današnje naloge: DZ str, 39/3. naloga:

Tudi ko imamo opravka z večjim številom deljenca, ki ni večkratnik št 10, postopamo enako. Vzamemo toliko mest, kot jih rabimo za deljenje, **vendar lahko pokrijemo zadnje mesto, da lažje ocenimo količnik.** (glej U str. 86 spodaj)

$$\begin{array}{r} 64315 : 30 = 2143 \\ \underline{43} \\ 131 \\ \underline{115} \\ 25 \text{ ost.} \end{array} \quad \begin{array}{l} 6 : 3 = 2 \dots 2 \times 30 \text{ je } 60, \text{ razlika do } 64 \text{ je } 4, \text{ podpišemo ostanek pod } 4 \\ 4 : 3 = 1 \dots 1 \times 30 \text{ je } 30, \text{ razlika do } 43 \text{ je } 13, \text{ podpišemo ostanek pod } 43 \\ 13 : 3 = 4 \dots 4 \times 30 \text{ je } 120, \text{ razlika do } 131 \text{ je } 11, \text{ podpišemo ostanek} \\ 11 : 3 = 3 \dots 3 \times 30 \text{ je } 90, \text{ razlika do } 115 \text{ je } 25, \text{ podpišemo ostanek} \end{array}$$

Ker ni več kaj pripisat, je deljenje končano, račun ima ostanek.

Naredimo še preizkus:

$$\begin{array}{r} \underline{2147 \times 30} \\ 64\ 290 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 64290 \\ + \quad 25 \\ \hline 64315 \end{array}$$

Primeri 4. naloge DZ str. 39. Sledi postopku:

$45 : 39 =$ zaokrožimo delitelj na 40, da lažje ocenimo količnik ... vprašamo se, kolikokrat gre 40 v 45 oz. 4 v 4 ... odgovor je 1 krat ... $45 : 39 = 1$... množimo nazaj $1 \times 39 = 39$... razlika do 45 je 6, to je ostanek

ali pa

$93 : 37 =$ zaokrožimo delitelj na 40, da lažje ocenimo količnik ... vprašamo se, kolikokrat gre 40 v 93 oz. 4 v 9 ... odgovor je 2 krat ... $93 : 37 = 2$... množimo nazaj $2 \times 37 = 74$... razlika do 93 je 19, to je ostanek